

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VIII. Errores, qui Abyssiis attribuuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

plexurum esse, quæ de concordia in eunda statu-
entur in Synodo. Pontificem autem omnium Ec-
clesiarum caput fatetur, suoque splendore orbem
illustrare: Cui omnes Patriarchæ, Episcopi, Impe-
ratores, & Reges inclinantur: nec se Legatos dis-
putandi gratia mittere, sed ut summi Pontificis
sententiam de fidei rebus sequantur. *Quis enim, ait,
solumen auferat? Ingens est, inquit, & vetusta Lati-
norum scientia, & orbi nota, nec oportet Discipulum
esse supra Magistrum.* Hæc ille in suis literis, Anno
millesimo, quadringentesimo quadragésimo primo,
die decimo octavo Octobris, ad Eugenium iij
missis, Addit his omnibus, se affuturum Pontifici
in seijs Jacobitarum Patriarchæ, & Saracenis, ne vi,
vel ambitione aliqua impediatur.

Sed quicquid de hoc sit multa sunt, in quibus à
nobis Abyssini dissident, quorum aliqua, ut veræ
fidei Catholice contraria, emendari & corrigi
oportet, utpote quæ vel manifestam hæresim, aut
crassam, vel forte invincibilem continent igno-
rantiam; alia vero ad diversitatem cultus, sive sa-
crorum rituum referenda sunt: brevissimè igitur
de harum Gentium erroribus ritibusque dice-
mus.

C A P V T VIII.

Errores, qui Abyssinis attribuuntur.

DE erroribus Abyssinorum eertò aliquid de-
finire sanè difficile videtur. Primo quia
Scriptores non pauci, qui de natura harum gen-
tium, moribus, & fide commentarios ediderunt,
eos, ut veræ Religionis cultores commendarunt:
Etiã auctores alij, Orientalis Ecclesie rituum igno-
rari, consuetudines etiam in illa gente laudabiles
censeant, imò & in alijs etiam rebus Abyssinorum
errores accusantibus alijs, plures etiam eos ab hac
nota excusent. Quare ægrè ferrem, ante exactum
examen, recitatis tot illis imponere errores, nisi in
unoquoque breviter aliorum opiniones refer-
rent.

Primus error. Cum Alexandrinæ Ecclesie Pa-
triarchæ (à quo Abyssini simul cum religione er-
rores ebiberunt) à fide catholica in multis defece-
rint, sectantes ejus vestigia in eandem foveam
lapsi sunt: Nam ut nunc omittam Dioscori erro-
rem, quem Abyssini sicut & alij Orientales se-
quuntur & colunt, in alijs tamen rebus, tum ad
fidem, tum ad ritus spectantibus, Æthiopes ab
Alexandrina Ecclesia non rectam neque inte-
gram fidei Christianæ regulam sequuntur. Et im-
primis licet reverentiam aliquam Romano Pon-
tifici exhibeant, non firmiter sentiunt de primatu
Romanæ Ecclesie, ut videre est apud Franciscum
Alvaresium in *historia Æthiopia cap. 72.* quamvis
Zagazabus illius gentis quasi Episcopus, in decla-
ratione religionis & rituum Abyssinorum, Sum-
mi Pontificis primatum apud ipsos ex constitutio-
nibus Apostolicis teneri fateatur, qui in hac re
subscribere videtur sententia Nicodemæ Abbatis
superius relatæ.

2. Errant præterea & consequenter Abyssini
tria tantum Concilia Generalia recipientes, nempe
Nicænum, Constantinopolitanum primum &
Ephesinum, ut videre est apud Diamantum Gocæ
in confessione Zagazabi. Quare cum sanctam Sy-
nodum Chalcedonensem non admittant, inter

hæsitantes hæreticos merito sunt annumerandi.
Hi enim teste Nicephoro *lib. 18. cap. 45. Historia
Ecclesiastica,* & Leontio de sectis hæreticorum,
postquam Eurycheri & Dioscoro à Catholica Sy-
nodo dignitas abrogata est, qui illorum dogma
amplectebantur ab Ecclesia recedentes, ambigen-
tes sive hæsitantes seipos appellarunt; hunc ta-
men errorem simul cum alijs Orientalibus attri-
butis suo loco convincimus.

3. Cum Matrimonium ex Christo, sanctaque
universali Ecclesia indissolubile sit, quamdiu alter
conjugum vixerit, Abyssini divortium ex levi et-
jam causa permittunt, ita ut supersit altero con-
jugum, ut affirmat Alvaresius in *Historia Æthio-
pica cap. 18.* alter uxorem ducere possit: nec mirum
est, ut ij qui divortium ab Ecclesia Catholica fe-
cerunt, cujus conjunctio indissolubilis cum Chri-
sto Capite per matrimonium designatur, in divor-
tium matrimonij carnalis contra expressam Chri-
sti sententiam facile ruant.

4. De Sacramento Confirmationis, neque ex-
tremæ unctionis, non invenio apud Æthiopum
Scriptores expressam aliquam mentionem: pro-
inde mirandum non est, si infirmati in fide indes
inveniantur. Forte Sacramentum Confirmationis
simul cum Baptismo conferunt, ut affirmat Zaga-
zabus, quod & ex veteribus aliquos fecisse constat:
sed tunc errant existimantes Confirmationem à
simplici sacerdote posse ministrari: quod est con-
tra Concilium Florentinum.

5. Errant præterea graviter Abyssini circa
Sacramentum Baptismi, dum in die Epiphaniæ,
teste Alvaresio, benedicto prius aquarum stagno
trina immersione, tam mares quam feminæ præ-
missa forma Baptismi, quotannis rebaptizantur:
quiritus in usu est (ut Possenius docet in *Com-
mentario de rebus Moscoviticis* ad Religionem spe-
ctantibus) apud Græcos orientales. Error tamen
hic quantum conjicere possum, à Novatianorum
hæresi ortum habuit, qui falso existimantes non
esse in Ecclesia potestatem reconciliandi lapsos,
ut illi sine spe non remaneret; alterum Baptisma
Abyssini admisere, (ut ex eodem Alvaresio non
obscurè colligitur) obliiti Constitutionum Apo-
stolicarum, in quibus *lib. 2. cap. 41. & lib. 6. cap. 15.*
Apostoli penitentes non per secundum Baptis-
ma, sed per manuum impositionem, hoc est, per
penitentiam recipiendos expressè docent, & non
recolentes, quod in symbolo Nicæno dicitur: *Con-
fiteor unum Baptisma.*

6. Præterea simul cum Baptismo Abyssini
Circumcisionem colunt, non quia existimant, ut
ipsi fatentur, circumcisionem nunc esse ad salutem
necessariam, sed ut in omnibus Christo Domino,
ut ipsi dicunt, assimilentur. Ita Zagazabus apud
Gocæ, & alij quam plures auctores quamvis non
deficiant Historiographi, qui ritum circumcisionis
apud illos in usu versari ea solum de causa æsti-
ment, ut simili signo se originem à prolapia Da-
vidica ducere profiteantur: ita tenet Genebrardus
lib. 1. Chronograph. & alij Historiographi quam
plures. Tamen si velimus hujus ritus altiores radi-
ces quaerere, forte aliam non contemnendam in-
veniemus rationem, si præmittamus circumcisionis
usum, non solum ad Hebræos, sed & ad alias na-
tiones extraneas, ut Ægyptios & Æthiopes, &
Colchos permanasse, sic Herodotus *lib. 2.* testatur,
qui apud Ægyptios, & Æthiopes antiquissimum
hujus ceremonie usum agnovit, quem sequuntur
Divus Cyprianus *sermone de ratione circumcissionis,*
& D. Hieronymus in *Jeremia cap. 9.* Prædicti
autem

aurem populi non utebantur eo signo, ut refacta Sacramentum aliquod continente, neque ad proficiendam legem, ut Hebræi, sed solum ex humana quadam consuetudine, præsertim cum hoc facerent ad imitationem quandam, (ut Cyprianus docuit) suorum parentum. Quare cum Æthiopes circumcissionis antiquæ observatores ritum hunc, non ut legem Mosaicam, sed ut morem majorum observarent, tempore prædicationis Evangelicæ, vel non fuerunt à paterna traditione prohibiti, vel ab ea impedi iterum ad vomitum redierunt, sicque in hanc usque diem permansere: quare in hoc forsitan materialiter tantum errant, ut latius prosequar in *cap. de juvenibus Abyssiniis*.

7. Alius etiam error Abyssinis consequenter attribui solet, nempe legem veterem simul cum nova censere observandam, quod tam ex circumcissione, quam alijs ritibus, & observationibus Judaicis, aliqui voluerunt colligere: id tamen manifestè non constat; nam si legem veterem nunc ab ipsis observandam tenerent, nulla ratione affirmarent circumcissionem, quæ in lege veteri fuit in præcepto, non esse necessariam ad salutem. Et licet sabbatum observent, & à sanguine & suffocato abstineant, id non, ut observatoribus legis, sed ut antiquæ traditionis Ecclesiæ Orientalis cultoribus tribuendum est. Quid vero censendum sit de circumcissione & alijs ritibus veteris legis, *infra dicemus*.

8. Erant insuper Abyssini existimantes animas rationales non creari, sed per feminalem propagationem non aliter ac brutorum traduci, qui fuit antiquus Tertulliani, & Apollinaris error, ut refert Augustinus, *heresi 86. & D. Thomas 2. contra gentes cap. 86. de quo errore infra*.

9. Derestanda etiam est Æthiopum hæresis credentium animas Infantum decedentium ante Baptismum, eo solum salvari, quia orti sunt à parentibus fidelibus. Existimant enim Eucharistiæ virtutem à matre tempore prægnationis susceptæ prodelle infanti in utero existenti, ita affirmat Episcopus ille Zagazabus, & Alvarezius *cap. 19.* Quare cum Pelagianis peccatum originale de medio tollere videntur, hi enim (ut auctor est D. Augustinus *lib. 2. contra Julian. cap. 2. & 3.*) non esse in hominibus, maxime vero in filijs Fidelium, peccatum originale temere affirmarunt. Et nostra ætate Bucerus & Calvinus, in filijs Fidelium negant peccatum originale, quos dicunt sanctos nasci, & salvati sine Baptismo.

10. Præterea traditiones sanctas non admittunt, solumque verbo Dei scripto fidem dicunt se habere (ut Alvarezius *cap. 78.*) numerantque inter Scripturas sacras *Apostolorum Canones*, quorum doctrina, ut catholica & deside in omnibus gubernantur.

11. Nullas pro defunctis oblationes habent, nec facta faciunt pro vivis, foris, vel quia existimant illis non prodelle, aut quia Purgatorium cum Græcis non agnoscunt: quamvis Zagazabus in confessione suæ fidei Purgatorij meminerit: imo & ipse Alvarezius parum constans contrarium affirmat in *ibid. cap. 105.* Et hoc verius existimo, nam in Canone Millæ Æthiopicæ, quam ex lingua Chaldaica transtulit Genebrardus, orant pro Patribus Concilij Constantinopolitani, & Ephesini; & in orationibus, quæ in Catechizandis factum baptismum susceperunt apud eum.

Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.

dem Genebrardum *Tomo 6. Bibliothecæ sanctæ circumferuntur, similiter orant sæpius pro defunctis.*

C A P V T IX.

De varijs Abyssinorum ritibus.

Cum in Ecclesia varij sint ritus, quos prudenter ratione diversarum gentium Apostoli instituerunt, Abyssinorum gens, si quæ maxime antiquorum rituum est tenacissima. Exponam igitur eorum præcipuas observantias, ut sic constet, quid inter Catholicam Romanamque Ecclesiam, atque Æthiopicam inveniat discrimina.

Primus ritus, in primis Sacerdotes, Græcorum more, ante Sacerdotum uxores dicunt, & in Sacerdotio eis utuntur.

Secundus, Cum Græcis non solum tenent Sabbato ac Dominico die non esse jejunandum, idque ex Apostolorum Canonibus præceptum existimant: sed etiam antiquam Orientalis Ecclesiæ de observatione Sabbati simul cum die Dominica consuetudinem sequuntur: quare in quadagesima Sabbato & Dominica die vescuntur carnibus.

Tertius, abstinere præterea (ut ipsi arbitrantur) ex Apostolorum decreto à sanguine, & suffocato, nescientes præceptum illud adversus Idolorum cultores latum fuisse, habentque præterea in alijs ciborum delectum.

Quartus, Pueri ante quadraginta dies baptismo non abluuntur, statim vero ut baptizantur Eucharistia illis conferunt, reincentes in hoc antiquam Ecclesiæ usum approbatum à sancta Synodo Tridentina *sess. 21. cap. 4. de qua optime Paulinus Nolæ Episcopus in Epistola ad Severum fratrem hoc carmine scripsit:*

Inde parens sacro ducet de fonte Sacerdos

Infantes niveo corpore, corde, habitu;

Circumdansque rudes festis altaribus agnos

Pura saluti feris imbuis oracibus.

Quintus, Quotidie secundum antiquos Apostolorum canones, vel saltem diebus festis omnes communicant, ministrantque Eucharistia etiam laicis sub utraque specie. In matrimonio saltem affinitatis gradus non verentur. Nam ut olim in lege, frater fratris defuncti uxori sine ulla dispensatione matrimonio copulatur, ut tradit Alvarezius *cap. 76.*

Sextus, Sancto Quadragesimæ jejunio integram addunt hebdomadam, & totius anni spatium, quarta & sexta feria ex Apostolorum traditione jejunium observant, eo quod his ferijs ablatus fuerit sponsus, nam quarta Domini traditionem pactus est Judas, sexta vero crucifixus est pro nobis benignissimus JESUS.

Septimus, In sacra altaris oblatione azymo pane (teste Alvarezio *cap. 9.*) utuntur, quamvis alij affirmant fermentato, musto vero ex visis passis confecto loco vini.